

Årsplan for VKM 2009

Hovedkomiteen i Vitenskapskomiteen for mattrygghet

Innholdsfortegnelse

Årsplan komiteen 2009	2
Hovedkomiteen	2
Faggruppe for hygiene og smittestoffer (FG1)	3
Faggruppe for plantevernmidler (FG2)	4
Faggruppe for GMO (FG3)	5
Faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk (FG4).....	6
Faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinrester (FG5)	7
Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr (FG6)	8
Faggruppe for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi (FG7)	9
Faggruppe for dyrehelse og dyrevelferd (FG8).....	10
Faggruppe for plantehelse (FG9)	11

Årsplan komiteen 2009

I tilknytning til mål- og strategiplanen for perioden 2008-2011 skal følgende aktiviteter gjennomføres i regi av VKM (komité-medlemmer og Sekretariatet i fellesskap)

Hovedkomiteen

Hovedmål 1

VKM skal gi et uavhengig vitenskapelig grunnlag for å håndtere risiko

Årsplan:

- Vurdere behov og eventuelt sette i gang risikovurderinger på eget initiativ
- Utarbeide generelle retningslinjer for VKMs risikovurderinger, inklusive åpenhet basert på transparency dokument fra EFSA's Scientific Committee
- Bidra til at risikovurderingene forankret i Hovedkomiteen blir tilgjengelige for offentliggjøring innenfor fastlagte tidsfrister og retningslinjer
- Sørge for valg av et aktuelt faglig tema for seminar for komiteen
- Arrangere/delta i møter med aktuelle forskningsinstitusjoner og andre samarbeidspartnere
- Vurdere utarbeidelse av rutiner for håndtering av dissenser
- Supplere mål og strategier 2008-11 med kapittel om utfordringer for VKM

Hovedmål 2

VKM skal bidra til utvikling og anvendelse av kunnskap som kan sikre kvaliteten av vitenskapelige risikovurderinger

Årsplan:

- Formidle forskningsbehov og kunnskapsmangler avdekket i risikovurderinger til relevante parter
- Holde seg oppdatert og bidra til utvikling når det gjelder prinsipper og metoder for vurdering av risiko
- Øke bevisstheten om VKMs rolle i faggruppens arbeid
- Styrke samarbeidet med relevante kompetansesentra
- Utarbeide oversikt over framtidige utfordringer
- Vurdere utarbeidelse av rutiner for selvevaluering

Hovedmål 3

VKM skal sørge for åpenhet om arbeidsprosessen, lett tilgjengelighet til risikovurderingene og klar kommunikasjon av resultatene

Årsplan:

- Presentere risikovurderinger på åpne møter, fagkonferanser, informasjonsmøter, nasjonalt og internasjonalt, og med forvaltning og industri.
- Vurdere og diskutere risikokommunikasjonsstrategi
- Bidra til organisering av 5-årsmarkering av VKM

Faggruppe for hygiene og smittestoffer (FG1)

Hovedmål 1

VKM skal gi et uavhengig vitenskapelig grunnlag for å håndtere risiko

Årsplan:

- Gjennomføre fortløpende risikovurderinger etter bestilling fra Mattilsynet.
- Vurdere fortløpende å utarbeide risikovurderinger etter eget initiativ.
- Utvikle gode tilnæringsmåter for å vurdere og uttrykke sannsynlighet og risiko kvalitativt og kvantitativt i sine risikovurderinger.

Hovedmål 2

VKM skal bidra til utvikling og anvendelse av kunnskap som kan sikre kvaliteten av vitenskapelige risikovurderinger

Årsplan:

- Påpeke kunnskapsmangel, forsknings- og kartleggingsbehov innenfor smittestoffområdet.
- Bidra til kunnskapsutvikling innenfor risikovurdering av smittestoffer, inkludert bruk av matematiske modellering og probabilistiske metoder i risikovurderinger.

Hovedmål 3

VKM skal sørge for åpenhet om arbeidsprosessen, lett tilgjengelighet til risikovurderingene og klar kommunikasjon av resultatene

Årsplan:

- Presentere risikovurderinger på fagkonferanser og på informasjonsmøter, nasjonalt og internasjonalt.
- Publisere kortversjoner av relevante risikovurderinger i fagtidsskrifter.

Faggruppe for plantevernmidler (FG2)

Hovedmål 1

VKM skal gi et uavhengig vitenskapelig grunnlag for å håndtere risiko

Årsplan

- Utarbeide gode og uavhengige risikovurderinger knyttet til søknader om bruk av plantevernmidler etter bestilling fra Mattilsynet
- Uttale seg om helserisiko for brukere av plantevernmidler med hensyn til egenskapene til virksomt stoff og preparat
- Uttale seg om miljørisiko med hensyn til egenskapene til virksomt stoff og preparat
- Være i god dialog med Mattilsynet når det gjelder bestilling av risikovurderinger
- Vurdere å sette i gang risikovurderinger på eget initiativ der Faggruppen ser dette som nødvendig
- Utarbeide generelle retningslinjer for risikovurderingene og samle disse i et metodedokument for risikovurdering

Hovedmål 2

VKM skal bidra til utvikling og anvendelse av kunnskap som kan sikre kvaliteten av vitenskapelige risikovurderinger

Årsplan

- Holde seg generelt oppdatert når det gjelder kunnskap om prinsipper og metoder for vurdering av helserisiko og miljørisiko
- Ha et spesielt fokus vedrørende ny kunnskap om eksponering, helseeffekter og miljøeffekter av plantevernmidler
- Påpeke ovenfor Mattilsynet kunnskapsmangler, forsknings- og kartleggingsbehov innenfor plantevernområdet
- Følge med i utviklingen innen internasjonal overvåking, risikovurdering regulering og kontroll av plantevernmidler, inklusive i EFSA, WHO/FAO JMPR (Joint meeting on pesticides residues) og Codex Alimentarius

Hovedmål 3

VKM skal sørge for åpenhet om arbeidsprosessen, lett tilgjengelighet til risikovurderingene og klar kommunikasjon av resultatene

Årsplan

- Sørge for at de skriftlige risikovurderingene blir forståelige
- Bidra til at risikovurderingene blir tilgjengelige innenfor fastlagte tidsfrister og retningslinjer for offentliggjøring
- Sammen med Mattilsynet sørge for god kommunikasjon av de publiserte risikovurderingene
- Gjøre metodedokumentet allment tilgjengelig.

Faggruppe for GMO (FG3)

Hovedmål 1

VKM skal gi et uavhengig vitenskapelig grunnlag for å håndtere risiko

Årsplan:

- Utarbeide uavhengige risikovurderinger av høy kvalitet etter bestilling fra Mattilsynet og DN.
- Vurdere å sette i gang nye risikovurderinger på eget initiativ der faggruppen ser dette som nødvendig.
- Sikre rekruttering av ekspertise etter kontinuerlig behovsvurdering.
- Utvikle gode tilnæringsmåter for å vurdere og uttrykke usikkerhet og kunnskapshull i sine risikovurderinger.

Hovedmål 2

VKM skal bidra til utvikling og anvendelse av kunnskap som kan sikre kvaliteten av vitenskapelige risikovurderinger

Årsplan:

- Påpeke kunnskapsmangel, forsknings- og kartleggingsbehov, og spille disse inn til relevante aktører
- Øke egen kompetanse og bidra til utvikling av aktuell risikovurderingsmetodikk som berører faggruppens ansvarsområde.
  - Gjennomføre seminarer om toksisitetstesting og statistisk behandling av dyreforsøk/fôringsforsøk.

Hovedmål 3

VKM skal sørge for åpenhet om arbeidsprosessen, lett tilgjengelighet til risikovurderingene og klar kommunikasjon av resultatene

Årsplan:

- Sørge for god risikokommunikasjon knyttet til faggruppens risikovurderinger i samarbeid med DN og Mattilsynet.
- Presentere risikovurderinger på fagkonferanser og informasjonsmøter, nasjonalt og internasjonalt.
- Vurdere publisering av artikler og kortversjoner av relevante risikovurderinger i fagtidsskrifter.
- Deltagelse på kurs/konferanser som utvikler rolleforståelse om risikoanalyseprinsippene

Faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk (FG4)

Hovedmål 1

VKM skal gi et uavhengig vitenskapelig grunnlag for å håndtere risiko

Årsplan:

- Gjennomføre risikovurderinger etter bestilling fra Mattilsynet.
- Ha en god dialog med Mattilsynet i utformingen av oppdrag.
- Faggruppens koordinator skal etablere kontakt med nye saksbehandlere i Mattilsynet ettersom det har vært utskiftninger av saksbehandlere på flere av faggruppens ansvarsområder.
- Vurdere å sette i gang risikovurderinger etter eget initiativ.
- Forskningsbehov, kunnskapsmangler og uttrykk for usikkerhet skal påpekes i risikovurderinger der det er relevant.
- Vurdere kombinasjonseffekter av stoffblandinger i risikovurderinger der dette er relevant.
- Sikre fremtidig rekruttering ved å trekke inn ekstern ekspertise gjennom VKMs *ad hoc*-grupper for å gi økt innsikt i risikovurdering av tilsetningsstoffer, aroma, matkontaktmaterialer og kosmetikk i relevante fagmiljøer.
- Diskutere og videreutvikle samarbeidsform med EFSA og DG SANCO.

Hovedmål 2

VKM skal bidra til utvikling og anvendelse av kunnskap som kan sikre kvaliteten av vitenskapelige risikovurderinger

Årsplan:

- Øke egen kompetanse om, og bidra til utvikling av aktuell risikovurderingsmetodikk som berører faggruppens ansvarsområde.
- Det skal legges til rette for at faggruppemedlemmene i størst mulig grad gis anledning til å delta på relevante møter/seminarer/konferanser hvor utvikling av risikovurdering står på agendaen.
- Delta på National Expert meeting on Aspartame i regi av EFSA, 2-3. april 2009
- Utveksle informasjon om aktuell risikovurderingsmetodikk.
- Være i dialog med Mattilsynet og andre aktuelle aktører om utvikling av de nye kostholdsundersøkelsene.

Hovedmål 3

VKM skal sørge for åpenhet om arbeidsprosessen, lett tilgjengelighet til risikovurderingene og klar kommunikasjon av resultatene

Årsplan:

- Vurdere og diskutere risikokommunikasjonsstrategi i forbindelse med offentliggjøring av faggruppens risikovurderinger.
- Presentere risikovurderinger på fagkonferanser og på informasjonsmøter med forvaltning og industri.
- Deltagelse på kurs/konferanser som omhandler risikoanalyseprinsippene.

- Vurdere publisering av artikler/kortversjoner av relevante risikovurderinger i fagtidsskrifter.
- Bidra til å oppklare misforståelser som kan oppstå i media knyttet til faggruppens risikovurderinger.

Faggruppe for forurensninger, naturlige toksiner og medisinerester (FG5)

Hovedmål 1

VKM skal gi et uavhengig vitenskapelig grunnlag for å håndtere risiko

Årsplan:

- Gjennomføre risikovurderinger etter bestilling fra Mattilsynet.
  - Ferdigstille risikovurderingen av avløpsslam brukt som gjødsel
  - Påbegynne arbeidet med marine oljer – del 1: Risikovurdering av forråtnelsesstoffer og harskningsstoffer i fiskeoljer.
- Ha en god dialog med Mattilsynet i utformingen av oppdrag.
- Dersom det er relevant å igangsette risikovurderinger etter eget initiativ.
  - Vurdere og eventuelt igangsette risikovurdering av "Mykotoksiner i næringskjeden"
  - Vurdere om VKMs tidligere risikovurdering av PAH i skjell bør revurderes siden EFSA har kommet med ny kunnskap om PAH.
  - Vurdere om EFSA's nye TDI for Cd (2009) har betydning for VKMs tidligere risikovurderinger av Cd
- Forskningsbehov og kunnskapsmangler skal påpekes i risikovurderinger der det er relevant og formidles til Hovedkomiteen.
- Etablere gode tilnæringsmåter for å vurdere og uttrykke usikkerhet i faggruppens risikovurderinger.
  - EFSA har påbegynt dette arbeidet i kontaminantpanelet. FG5 vil se nærmere på arbeidet fra EFSA og vurdere om tilsvarende kan gjøres for risikovurderinger i FG5
- Vurdere kombinasjonseffekter av stoffblandinger i risikovurderinger der dette er relevant.
  - FG5 vil følge opp VKMs vurdering fra 2008.
- FG5 skal utarbeide rutiner for å kvalitetssikre beregninger i vurderingen og måter å synliggjøre dem på.
  - Faggruppen vil bidra i arbeidet med å lette tilgangen på norske analysedata for fremmedstoffer, slik at det på sikt kan opprettes en miljødatabase.

Hovedmål 2

VKM skal bidra til utvikling og anvendelse av kunnskap som kan sikre kvaliteten av vitenskapelige risikovurderinger.

Årsplan:

- Øke egen kompetanse om og bidra til utvikling av aktuell risikovurderingsmetodikk som berører faggruppens ansvarsområde.

- Vurdere om vi kan ha ett felles møte med FG4 om temaer som kan være interesse for begge disse faggruppene, f.eks. innarbeiding av samvirkende effekter i risikovurderingene.
- Det skal legges til rette for at faggruppemedlemmene i størst mulig grad gis anledning til å delta på relevante seminarer/konferanser hvor utvikling av risikovurderingsmetodikk står på agendaen.
- Være i dialog med Mattilsynet om utvikling av de nye kostholdsundersøkelsene.
- Styrke samarbeidet med relevante kompetansesentra.

Hovedmål 3

VKM skal sørge for åpenhet om arbeidsprosessen, lett tilgjengelighet til risikovurderingene og klar kommunikasjon av resultatene

Årsplan:

- Praktisere utarbeidede generelle retningslinjer for VKMs risikovurderinger, inklusive åpenhet basert på transparency dokument fra EFSA's Scientific Committee
- Sørge for god risikokommunikasjon knyttet til faggruppens risikovurderinger i samarbeid med Mattilsynet.
- Presentere risikovurderinger på fagkonferanser.
- Deltagelse på kurs/konferanser som utvikler rolleforståelsen om risikoanalyseprinsippene.
- Bevisstgjøring av rolleforståelsen i faggruppens risikovurderinger.
- Oppfordre til å publisere artikler/kortversjoner av relevante risikovurderinger i fagtidsskrifter.

Faggruppe for fôr til terrestriske og akvatiske dyr (FG6)

Hovedmål 1

VKM skal gi et uavhengig vitenskapelig grunnlag for å håndtere risiko

Årsplan

- Levere risikovurderinger av høy kvalitet i henhold til internasjonale standarder som grunnlag for forvaltningens risikohåndtering.
- Holde seg oppdatert og anvende kunnskap innen risikovurderinger innenfor fôrområdet både nasjonalt og internasjonalt (EFSA, FDA etc..).
- Ha fokus på at riktig kompetanse blir anvendt i risikovurdering innenfor fôrområdet.
- Påpeke kunnskapsmangel, forsknings- og kartleggingsbehov innenfor fôrområdet.
- Være aktiv mht å være optimalt sammensatt mht den kunnskap som er nødvendig innen de aktuelle risikoområder for gruppen.

Hovedmål 2

VKM skal bidra til utvikling og anvendelse av kunnskap som kan sikre kvaliteten av vitenskapelige risikovurderinger

Årsplan

- Sørge for å holde seg oppdatert og inneha kunnskap i risikovurderings metodikk
- Anvende den mest oppdaterte kunnskap i arbeidet med sine risikovurderinger

Hovedmål 3

VKM skal sørge for åpenhet om arbeidsprosessen, lett tilgjengelighet til risikovurderingene og klar kommunikasjon av resultatene

Årsplan

- Sammen med Mattilsynet sørge for god kommunikasjon av risiko innenfor fôrområdet.
- Medlemmene skal ha god kompetanse innen kommunikasjon med media, interesseorganisasjoner og andre relevante grupper.
- Presentere vitenskaplig innhold fra relevante risikovurderinger på konferanser og i fagtidsskrift.

Faggruppe for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi (FG7)

Hovedmål 1

VKM skal gi et uavhengig vitenskapelig grunnlag for å håndtere risiko

Årsplan:

- Gjennomføre risikovurderinger etter bestilling fra Mattilsynet.
- Ha en god dialog med Mattilsynet i utformingen av oppdrag.
- Forskningsbehov og kunnskapsmangler skal belyses i risikovurderinger der det er relevant.
- Medlemmer i faggruppen vil holde seg oppdatert, og så godt det kan gjøres, delta i internasjonalt arbeid for risk/benefit metodikk
- Arrangere seminar om faglig og etisk dilemma opplevd av medlemmer i faggruppen.
- Bruke eksterne eksperter/ressurspersoner i *ad hoc*-grupper og andre arbeidsgrupper.
- Sekretariatet skal styrke kontakten med sekretariatet for NDA-panelet i EFSA

Hovedmål 2

VKM skal bidra til utvikling og anvendelse av kunnskap som kan sikre kvaliteten av vitenskapelige risikovurderinger

Årsplan:

- Øke egen kompetanse om og bidra til utvikling av aktuell risikovurderingsmetodikk som berører faggruppens ansvarsområde, herunder risk/benefit.

- Det skal legges til rette for at faggruppemedlemmene i størst mulig grad gis anledning til å delta på relevante seminarer/konferanser hvor utvikling av risikovurderingsmetodikk (risk/benefit) står på agendaen.
- Faggruppen vil være i dialog med Mattilsynet om utvikling av de nye kostholdsundersøkelsene og Matvaretabellen.

Hovedmål 3

VKM skal sørge for åpenhet om arbeidsprosessen, lett tilgjengelighet til risikovurderingene og klar kommunikasjon av resultatene

Årsplan:

- Presentere større risikovurderinger på fagkonferanser og i andre relevante fora.
- Oppfordre til å publisere artikler/kortversjoner av relevante risikovurderinger i fagtidsskrifter.

Faggruppe for dyrehelse og dyrevelferd (FG8)

Hovedmål 1

VKM skal gi et uavhengig vitenskapelig grunnlag for å håndtere risiko

Årsplan:

- Gjennomføre risikovurderinger etter bestilling fra Mattilsynet.
- Vurdere å sette i gang risikovurderinger etter eget initiativ. Panelet vurderer å selvinitiere en risikovurdering av bruk av probiotika hos dyr i Norge.
- Det ventes at EFSA skal ferdigstille en rapport om metode for risikovurderinger innen dyrevelferd. Faggruppen vil søke å implementere de anbefalinger som framkommer i denne til arbeidet med Faggruppens risikovurderinger for dyrevelferd.
- Arrangere et møte med relevante institusjoner for å etablere en dialog.

Hovedmål 2

VKM skal bidra til utvikling og anvendelse av kunnskap som kan sikre kvaliteten av vitenskapelige risikovurderinger

Årsplan:

- Øke egen kompetanse om og bidra til utvikling av modeller for risikovurdering av dyrehelse og dyrevelferd.

Hovedmål 3

VKM skal sørge for åpenhet om arbeidsprosessen, lett tilgjengelighet til risikovurderingene og klar kommunikasjon av resultatene

Årsplan:

- Presentere risikovurderinger på fagkonferanser.
- Publisere kortversjoner av relevante risikovurderinger i fagtidsskrifter.

Faggruppe for plantehelse (FG9)

Hovedmål 1

VKM skal gi et uavhengig vitenskapelig grunnlag for å håndtere risiko

Årsplan:

- Gjennomføre risikovurderinger etter bestilling fra Mattilsynet.
- Vurdere å sette i gang risikovurderinger etter eget initiativ.
- Dersom det blir besluttet at Norge skal implementere EU sitt plantehelseregulativ vil det bl.a. være behov for vernesoner for enkelte skadegjørere. Mattilsynet har en liste over 13 karanteneskadegjørere der tidligere risikovurderinger er gjort i perioden 1996-2000, og som Mattilsynet muligens vil trenge en oppdatering av. Faggruppen vil i samarbeid med Mattilsynet lage en langtidsplan for arbeidet i faggruppen for å sikre mest mulig forutsigbarhet og jevn fordeling av arbeidsmengde over tid.
- Utvikle gode tilnæringsmåter for å vurdere og uttrykke usikkerhet i sine risikovurderinger. Faggruppen vil noen ganger uttrykke risiko og usikkerhet på en verbal måte, og det er ikke gitt at en skala som lav-medium-høy benyttes, da en slik skala ikke nødvendigvis er tilstrekkelig informativ.
- Utføre risikovurderingene i henhold til ISPM standarder, blant annet for at Norge skal kunne benytte disse i eventuelle internasjonale forhandlinger.
- Vurdere å utarbeide rutiner for jevnlig oppdatering av faggruppens risikovurderinger.
- Følge opp møtet 7. mars 2008 om risikovurdering av fremmede arter

Hovedmål 2

VKM skal bidra til utvikling og anvendelse av kunnskap som kan sikre kvaliteten av vitenskapelige risikovurderinger

Årsplan:

- Påpeke behov for intensivert kartlegging av furuvednematode og andre eksotiske skadegjørere. Faggruppen vil påpeke dette i risikovurderinger eller i andre sammenhenger der det er relevant.

- Mattilsynet og faggruppen mener det er svært viktig å ta høyde for ulike klimascenarier i risikovurderinger av planteskadegjørere. Faggruppen vil vurdere å ha klimaendringer som fast punkt i sine risikovurderinger.
- Øke egen kompetanse om og bidra til utvikling av modeller for simulering av klimascenerier.
- Sikre fremtidig rekruttering ved å arbeide for økt innsikt i risikovurdering av planteskadegjørere i relevante fagmiljøer.

Hovedmål 3

VKM skal sørge for åpenhet om arbeidsprosessen, lett tilgjengelighet til risikovurderingene og klar kommunikasjon av resultatene

Årsplan:

- Presentere risikovurderinger på fagkonferanser og på informasjonsmøter for veiledere og næringen.
- Bidra til at risikovurdering av planteskadegjørere blir tema i relevante kurs, forelesninger, semester- eller masteroppgaver i aktuelle universiteter/høgskoler
- Publisere kortversjoner av relevante risikovurderinger i fagtidsskrifter.